

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Mfv.I.10.174/2017/5.

**A tanács tagjai:** Dr. Tallián Blanka a tanács elnöke  
. Szilákné dr. Fülöp Csilla előadó bíró  
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** Királyváriné dr. Szabó Ilona ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:** Dr. Fekete Csaba ügyvéd

**A per tárgya:** felmondás jogellenességének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet**

**benyújtó fél:** felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.407/2016/6.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.169/2015/17.

**Rendelkező rész**

A Kúria a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.407/2016/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 30.000,- (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 226.490,- (kettőszázhuszonhatezer-négyszázkilencven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperes 1981. február hó 20-ától állt alperes, illetve jogelődje a K.V. Zrt. alkalmazásában adminisztrátor munkakörben.
- [2] S.G.M. ügyvezető igazgató helyettes arra utasította N.G. pénzügyi, számviteli csoportvezetőt, hogy az o. műszaki telephelyen tartson oktatást, és egyidejűleg pénztár-ellenőrzést is végezzen felperesnél. 2015. május hó 6. napján az ellenőrzés során felperes a nála kihelyezett 50.000,- (ötvenezer) forint előleget felmutatni nem tudta, közölte, hogy az nincs nála, a pénzüsszeget hazavitte, és reggel elfelejtette visszahozni. Indokul azt hozta fel, hogy a pénzt elzárni nem tudja, ezért borítékban elhelyezve magával hordozza.
- [3] 2015. május hó 14. napján N.G. ismételten ellenőrzést tartott felperesnél, amelyen részt vett S.G.M. ügyvezető igazgató helyettes is. A felperes a kihelyezett előleggel elszámolni nem tudott, a saját pénztárcájából adott át 20.000,- (húszezer) forint összeget, s közölte, hogy a kihelyezett pénz a másik táskájában otthon található. Jegyzőkönyv készült, felperes, S.G.M., N.G., J.M. műszaki üzemvezető, és H.Z. szakszervezeti képviselő jelenlétében. Rögzítettek, hogy a kihelyezett elszámolási előleget, 50.000,- forintot a felperes bemutatni nem tudta, azt számlával nem igazolta. Az ismételt ellenőrzés során az 50.000,- forintból 20.000,- forintot tudott bemutatni, mivel a maradék 30.000,- forintot otthon hagyta. Az alperes pénzkézelési szabályzata szerint a telephelyre kihelyezett összegeknek a kihelyezett pénzkasszában van a helye, melyet a telepen az erre kijelölt részen kell tárolni. A 20.000,- forintot azonnal bevonták, a hiányzó 30.000,- forintot május hó 15. napjáig kellett a békéscsabai pénztárba felperesnek befizetnie, aki ennek eleget tett.
- [4] 2015. május hó 15. napján a felperes személyes meghallgatásán újabb jegyzőkönyv került felvételre, amelyben a felperes nem vitatta, hogy nem a kijelölt helyen és az előírásoknak megfelelően tárolta az elszámolási előleget arra hivatkozva, hogy a jogelőd idejében az irodából 280.000,- forint eltűnt, amelyet neki kellett megfizetnie, ezért biztonságosabbnak vélte a munkaidő befejeztével a pénz hazavitelét, és másnap reggeli munkakezdésre való visszaszállítását.
- [5] A munkáltató a felperes munkaviszonyát 2015. május 18. napján kelt intézkedésével azonnali hatállyal megszüntette a 2012. évi I. tv. (Mt) 78. §-a alapján. Indokolása szerint a felperes magatartásával megszegte a munkaköri leírásának 8.2. pontjában a bevételi pénztár kezeléséhez kapcsolódó feladatok ellátására meghatározott előírásokat. Az elszámolásra kiadott összeggel az ellenőrzés során nem tudott elszámolni, ezért munkaviszonyból származó kötelezettségét súlyosan megszegte.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [6] A felperes a keresetében a munkáltató intézkedés, az azonnali hatályú felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként az Mt. 82. § (1), (3) bekezdés alapján kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest elmaradt jövedelme, 9 havi végkielégítése, 35 éves jubileumi jutalma megfizetésére, elmaradt cafeteria időarányos összegének megtérítésére, valamint 500.000,- (ötszázezer) forint sérelemdíj, valamint perköltség viselésére.
- [7] Elsődlegesen hivatkozott arra, hogy az azonnali hatályú felmondást nem a munkáltatói jogkör gyakorlója, hanem S.G.M. ügyvezető igazgató-helyettes írta alá, amely ebből eredően így jogellenes. Előadta, hogy az alperes O.GY. alatt műszaki telephelyén minimális a készpénzforgalom, ezért a kialakult gyakorlat szerint 50.000,- forint összegű ellátmány volt nála elszámolási előlegként. Ebből adott készpénzt a dolgozóknak a hirtelen felmerülő anyagbeszerzésre. A vásárlásról készült számlákat beküldte a központba, ahonnan a hónap végén az ellátmányt ismételtén kiegészítették 50.000,- forinttal.
- [8] A munkahelye a műhelyen belül egy kis irodahelyiség, ahol található egy lemezkazetta, az íróasztala azonban nem zárható, az iroda egyik kulcsa nála van, a másik pedig a raktárban felakasztva. Ennek oka, hogy az egyetlen fénymásoló és nyomtató berendezés az irodában van, amelyet bárki használhatott, így a dolgozók ki-be járkáltak. Hivatkozott arra, hogy évekkel ezelőtt, amikor nagyobb volt a készpénzforgalom, de a pénztárhelyiség már nem működött, az íróasztalából eltűnt 280.000,- forint, melyet neki kellett megfizetnie. Ezen időponttól kezdve az ellátmányt a munkaidő végeztével nem hagyta az irodában, hanem azt egy borítékban hazavitte, majd másnap reggel visszavitte a munkahelyére.
- [9] Álláspontja szerint munkaviszonyából eredő lényeges kötelezettségét nem szegte meg, munkaköri leírása nem tartalmazza a pénzkezelésre vonatkozó előírást, az ellátmány hazaszállítására pedig azért kényszerült, mert a munkahelyen nem volt a pénz biztonságos tárolására szolgáló hely.
- [10] Hivatkozott arra, hogy alperes a munkajogi jogutódlás óta kereste a lehetőségét annak, hogy munkaviszonyát megszüntethesse, s miután 35 éves munkaviszonya miatt az esetleges felmondás jelentős költséggel járt volna, így az azonnali hatályú felmondáshoz keresett okot. Munkáját örömmel végezte, az azonnali hatályú felmondás közlése után azonban táppénzre került, miután nagyon megviselte, hogy 35 éves munkaviszonyának így lett vége. Munkatársai és ismerősei előtt megszégyenült, amikor azzal gyanúsította alperes, hogy az ellátmánnyal sajátjaként rendelkezett. E miatt „bezárkózott”, emberkerülő lett. Alperes azonnali hatályú felmondása jogellenes, mert az abban foglalt indokok nem valóságok, a felmondás a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközik.
- [11] Alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Felperes részére az azonnali hatályú felmondást a munkáltatói jogkör gyakorlására felhatalmazott személy látta el aláírásával. E

mellett a felmondást aláíró rendelkezését alperes ügyvezetője külön is megvizsgálta, és jóváhagyta. A felperes munkaköréhez tartozott a pénzkézelés, beleértve az elszámolási előleg kezelését is, ilyen feladatokat régóta ellátott, az erre vonatkozó szabályokat ismerte. Felperes 2015. május 6.-i figyelmeztetés ellenére is folytatta jogsértő magatartását, nem jelezte ezt megelőzően, hogy a részére biztosított vaskazetta, illetve szekrény nem megfelelő az előleg tárolására. Felperes tisztában volt azzal, hogy nem a pénzkézelési előírásoknak megfelelően jár el, ennek ellenére hosszú időn keresztül folyamatosan megszegte azokat, az összeggel pedig a munkáltató felhívására elszámolni nem tudott.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [12] A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.169/2015/17. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes 2015. május hó 18. napján kelt munkáltatói azonnali hatályú felmondása jogellenes. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg felperesnek 60.000,- forintot jubileumi jutalom, 129.000,- forintot cafeteria időarányos rész, 1.575.900,- forintot 9 havi végkielégítés jogcímén, marasztalta perköltségben, a felperes ezt meghaladó keresetét elutasította. Marasztalta alperest az eljárási illeték megfizetésére azzal, hogy a különbözet az állam terhén marad.
- [13] A bíróság ítéletét az Mt. 78. § (1) bekezdésére és a 82. § (1) , (3) bekezdésére, valamint a Ptk. 2: 52. § (1), (2) bekezdésére alapította.
- [14] Összegezve megállapította, hogy nem volt vitatott a perben az, hogy felperes a rábízott 50.000,- forint összegű pénzkészletet nem a rendelkezésére bocsátott kazettában tárolta, hanem azt magával hordta, a munkaidő befejeztével nem a munkahelyén zárta el. Ennek oka abban keresendő, hogy sem a felperes íróasztala, sem pedig az irodában elhelyezett szekrény nem rendelkezett biztonsági zárral, és nem valósult meg a jogelőd által kibocsátott, de a jogutód részéről hatályosnak tekintett pénz- és értékezelési szabályzat pontjának azon előírása mi szerint a vaskazetta kulcsát a pénztáros a vaskazetta elhelyezésére szolgáló biztonsági zárral felszerelt íróasztal, illetve szekrény kulcsát a szolgálati hely vezetője, vagy megbízottja köteles őrizni. A perbeli esetben a munkáltató olyan elvárásokat támasztott a munkavállalóval szemben, amely magában hordozta a munkavállalóra rábízott pénzösszeg eltűnésének lehetőségét, ezért a munkavállaló terhére rótt magatartása nem valósította meg az azonnali hatályú felmondást megalapozó körülményeket.
- [15] A rendeltetésellenes joggyakorlásról megállapította, hogy aggálytalan módon nem nyert bizonyítást, és az sem, hogy a felperes szakszervezeti tagságát illetően konfliktushelyzet alakult volna ki közte és S.G.M. ügyvezető igazgató helyettes között. Megállapította, hogy a peres felek között nem volt vitatott a felperest megillető elmaradt munkabérigény, a jubileumi jutalom, a

cafeteria, és a végkielégítés összege. Úgy szintén nem igényelt bizonyítást az alperes által támasztott munkabér előleg visszafizetésére irányuló igény sem, miután a felperes elismerte, hogy a felvett munkabér előleggel nem számolt el.

[16] Az 500.000,- forintban megjelölt sérelemdíj iránti igényt a bíróság nem találta megalapozottnak. A tanúként meghallgatott K.I. vallomása az elsőfokú bíróság szerint csupán arra volt alkalmas, hogy szemléltesse azt az élethelyzetet, amely egy azonnali hatályú munkáltatói felmondás esetén a munkavállaló körül kialakul. Annak természetes velejárója a felperesnél is észlelt reakció, amely a bíróság álláspontja szerint nem alapoz meg olyan többletjuttatást, amelyet a jogellenesség kapcsán az Mt. előírásainak megfelelően nem kompenzáltak volna.

[17] Az alperes és felperes fellebbezése folytán eljáró Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.407/2016/6. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperesnek a felmondás jogellenességének megállapítására jubileumi jutalom, cafeteria, végkielégítés és járulékai, és az elmaradt munkabér megfizetésére vonatkozó kereseti kérelmét elutasította. Mellőzte a felperes 3.666,- forint munkabér előlegre vonatkozó fizetési kötelezettségét, valamint az alperes perköltségben és le nem rótt illetékben történő marasztalását. Az állam terhén maradó illeték összegét 45.000,- forintról 141.070,- forintra felemelte, s kötelezte felperest az alperes javára 150.000,- forint perköltség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, megállapítva, hogy 188.100,- forint fellebbezési illetéket az állam visel, s kötelezte felperest az alperes javára 75.000,- forint fellebbezési perköltség megfizetésére.

[18] A törvényszék álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az azonnali hatályú felmondás jogellenességét megállapította. A jogvita elbírálása során abból kell kiindulni, hogy a felperesnek munkaviszonyból származó kötelezettsége volt a munkaköri leírásának pontja szerint a bevételi pénztár kezelése. A Pénz és Értékkezelési Szabályzat pontja tartalmazza az általános pénzkezelési szabályokat, a (8) bekezdés részletezi, hogy a felperesnek a perbeli összeget hogyan kellett volna őriznie. A 2015. május hó 6. napján történt ellenőrzésről készült jegyzőkönyv tartalmazza, hogy felperes az 50.000,- forint kihelyezett elszámolási előleget előadni nem tudta, annak felhasználására vonatkozóan számlákat bemutatni nem tudott. Ekkor az ellenőrzést végző tájékoztatta a felperest arról, hogy eljárása nem felel meg az előírásoknak, felhívta, hogy a kiadott előleget legkésőbb másnap reggel helyezze el a kijelölt pénzkazettában, illetve felhívta a figyelmet arra is, hogy a jövőben az előírásoknak megfelelően kezelje a kiadott előleget. Ehhez képest 2015.május hó 14. napján végzett ismételt ellenőrzésről készült jegyzőkönyv tanúsága szerint a felperes a kihelyezett elszámolási előleget ismét nem tudta bemutatni, illetve elköltését számlával igazolni. Felperes így a május 6.-ai figyelemfelhívás ellenére sem a pénzkezelési szabályzat

szerint kezelte a bevételi pénztárt.

- [19] A törvényszék álláspontja szerint a felperes ezen magatartásával a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szegte meg, és ez jelentős mértékűnek is minősül, tekintettel arra, hogy a kötelezettségszegésre rövid időn belül figyelemfelhívás ellenére ismételten került sor. Azt, hogy a kötelezettségszegés szándékos volt, igazolja a 2015. május 15.-i meghallgatáson készült jegyzőkönyv. E szerint a felperes elismerte, hogy munkaköri leírásában szerepel a bevételi pénztár kezeléséhez kapcsolódó feladatok ellátása, illetve, hogy ismerte a pénz kezelésére vonatkozó előírásokat, ennek ellenére az elszámolási előleget nem a kijelölt helyen, és előírásoknak megfelelően tárolta. A felperest ez alól a mulasztás alól nem mentesíti az a körülmény, hogy szerinte nem voltak meg a biztonságos őrzés feltételei a szabályok szerinti őrzés esetén. E körben jelzési kötelezettsége lett volna, azonban ekkor is a pénzt a pénzkezelési szabályzatnak megfelelően kellett volna a munkáltató intézkedéséig tárolnia.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [20] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és helyette jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát kérte, és azt, hogy kötelezze alperest a Kúria 500.000,- forint sérelemdíj, valamint a perrel felmerült költségei megfizetésére, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

A felülvizsgálati kérelmet a Pp. 206. § (1) bekezdésére alapította, mely szerint a törvényszék az okszerű mérlegelés követelményét megsértette. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítást folytatott le, a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetésével, azokat összességében értékelve állapította meg a tényállást és vont le a helyes jogkövetkezményeket. A törvényszék ezen mérlegelési szabályokat sértette meg, amikor a pénz őrzésére vonatkozó eljárását a munkaviszonyból származó szabályok olyan fokú megsértésének értékelte, amely indokolta a munkaviszonya azonnali hatályú megszüntetését. Továbbra is fenntartotta, hogy rá nem a pénztári pénzkezelés szabályai vonatkoztak. Ellenkező álláspont esetén sem lehet tőle számon kérni ezen szabályok betartását, ha az alperes nem biztosítja a pénz őrzésének saját maga által megkívánt feltételeit. A törvényszék a mérlegelése során teljesen figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes volt az, aki miatt a bíróság által kifogásolt eljárásra kényszerült.

Az alperes eljárása az Mt. 6. § (3) bekezdésében írt méltányos eljárás elvét, az Mt. 7. §-ában írt rendeltetésellenes joggyakorlás tilalmának elvét is megsértette, melyet a másodfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyott, annak ellenére, hogy mindezekre már a keresetlevélben és az elsőfokú eljárás során is hivatkozott. A másodfokú bíróság jogszabálysértő módon alkalmazta a Pp. 164. § (1) bekezdését, és az Mt. 62. § (2) bekezdését, mert a per során az

alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a pénz tárolására megfelelő körülményeket biztosított. Hivatkozott arra is, hogy ha a bíróság megítélése szerint megsértette a munkaviszonyból eredő kötelezettségét, az azonnali hatályú felmondás alkalmazása aránytalanul súlyos joghátrány, figyelembe véve az alperes oldalán mutatkozó mulasztást, és azt, hogy 35 évet dolgozott egy munkahelyen minden probléma nélkül.

- [21] Alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában tartására és a felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségben történő marasztalására irányult.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [22] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

- [23] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés, és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett - , hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

- [24] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés, és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén, annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket, kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja (1/2016. (II.15.) Pk. vélemény 4-6. pont).

- [25] A felperes a felülvizsgálati kérelmében ugyan hivatkozott a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen értékelésére, megjelölve a Pp. 206. § (1) bekezdését, erre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban is irányadó volt a jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás.

- [26] A felperes hivatkozott, hogy az alperes eljárása során az Mt. 6. § (3) bekezdésében írt méltányos eljárás elvét, és az Mt. 7. §-ában írt rendeltetésellenes joggyakorlás tilalmának elvét is megsértette, azonban a jogszabálysértést nem írta körül, az erre

vonatkozó jogi álláspontját nem fejtette ki, ezek hiányában pedig a Kúria a fent kifejtett rendelkezésekre tekintettel nem vizsgálhatta felül a jogerős ítéletet.

- [27] A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának, és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.
- [28] Az eljárási jogszabálysértésre, jelen esetben a Pp. 206. §-ára alapított felülvizsgálati kérelem nem eredményezheti annak megalapozottságát, mivel, ha az eljárásjogi jogszabálysértés megállapítható, abból még nem vonható le következtetés az anyagi jogszabályhely (Mt. 78. §) megjelölése hiányában arra, hogy annak megsértése is megvalósult.
- [29] A felülvizsgálati kérelem a Pp. 164. § (1) bekezdésének, és az Mt. 62. § (2) bekezdésének jogsértő alkalmazását állította. Az Mt. 62. § (2) bekezdése szerint a kollektív szerződés az 59-61. §-ban foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el. E jogszabályhely megjelölése a jelen perben nyilvánvalóan nem lehet irányadó.
- [30] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

## **Zárórész**

- [31] A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.
- [32] A felperes a felülvizsgálati eljárási illeték viselése alól mentesül munkavállalói költségkedvezményére tekintettel, így az állam által előlegezett, de le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. február 7.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Szilákné dr. Fülöp Csilla s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő